

Az új árak kedvezően fogják üsztönözni a hiánycikkek termelését

— mondotta Tausz János belkereskedelmi miniszter az áremeléssel kapcsolatos kérdésekről adott nyilatkozata során

A kormány legutóbbi intézkedésével elrendelte néhány árucikk árának felemelését. Az intézkedéssel kapcsolatban Tausz János, belkereskedelmi miniszter a következőket válaszolta a Magyar Távirati iroda munkatársának kérdéseire:

KÉRDÉS: Milyen célt szolgált az egyes cikkek árának felemelésére vonatkozó kormányhatározat?

VÁLASZ: Az ellenforradalom okozta súlyos károk ellenére a termelés az elmúlt hónapokban igen jelentősen emelkedett, de valamelyest még mindig elmaradt a vásárlóerő növekedése mögött. A termelés várható további növekedése a most elhatározott és végrehajtott intézkedésekkel együtt biztosítja a vásárlóerő és az árualap egyensúlyát. Az intézkedést tehát a dolgozók érdekében, a gazdasági stabilitás hosszabb távon történő biztosítására hozta a kormány.

KÉRDÉS: Milyen cikkeket érint az áremelés és milyen megfontolások érvényesültek ezeknek a cikkeknek kiválasztásában?

VÁLASZ: Az áremelésre elsősorban az jellemző, hogy viszonylag kevés számú cikkre terjed ki. Ezek a következők: mezőgazdasági gépek (eke, vetőgép stb.) és szerelvények (ásó, kapa, lapát, villa stb.), kerítések (kiskapu, oszlop stb.) építőanyagok és ezek kapcsolatos faipari termékek, továbbá motorkeverő és kerékpár, valamint ezeknek alkatrészei, varrógép, mosógép, villamos tűzhely, egyes fényképezőgépek. A vendéglátóipari cikkei közül a bor, sör, pezsgő, erős aratópálinka és eszpresszókré, sor került a cukrásztermények és ételfélék árrendezésére. Emelték az idegenforgalmi szállodák szobadíját. A vendéglátóipari üzletekben asztalnál történő fogyasztás esetén úgynevezett ülfogyasztási díjat, zenés ár helyett pedig zeneszolgáltatási felárat kell fizetni.

A kormány nagyon alaposan megfontolta, milyen cikkeket vonjon be az áremelésbe.

Elsősorban azt vette figyelembe, hogy alapvető közszükségleti cikkeket az árintézkedés ne érintsen.

Változatlan marad tehát továbbra is az élelmiszerek ára, köztük a kenyér, liszt, cukor, zsír, hús, hentesáruk, péksütemény, rizs, szárazszáta, édesáruk, konzervek, tej és tejtermékek stb. ára. Nem változik a textil, a cipő, és a ruházati cikkek, a szövet, a selyem, a konfekció, a gyermekruhák, kötöttáruk, harisnya stb. ára. Továbbra is eredeti áron árusítja a kereskedelem a többi iparcikket, amilyen például a szappan, edény- és üvegáru, rádió, villamoskészülék, játékok, sportszerek, kozmetikai cikkek, papírosáruk, tisztítószerek, háztartási cikkek, petroleum stb.

A kormány ezzel az árintézkedéssel egyben arra is törekedett, hogy néhány kivételtől az aránytalanságot méltányosan rendezzen.

Nyilvánvalóan tarthatatlan volt az a helyzet, hogy például az eke tényleges ipari önköltsége 110 forinttal, a 12 soros vetőgép pedig 730 forinttal volt magasabb, mint a fogyasztói ára.

A mezőgazdasági gépeknek és szerelvényeknek ez az aránytalanság az aránytalanság annál kirívóbb, mert a kötelező beadás eltérésével a parasztság számára a felvásárlási árak a beadási árakhoz képest sokkal kedvezőbbben alakultak. Így például a búza árához viszonyítva az eke ára a háború előttinek csak a fele. A házépítéshez felhasznált fűrész- és egyéb faárakat csak-

nem teljes egészében importáljuk. Ezeknek belföldi ára, átszámítva köbméterenként, mintegy ezer forinttal olcsóbb a világpiacon. Egyébként nemcsak a faárak származnak jórészt importból, hanem más, az áremeléssel érintett cikkek is. Ilyenek például a fényképezőgépek.

Ezeknél is az a helyzet, hogy a belföldi árak alacsonyabbak a világpiacon, az idehaza esetleg felárul is vásárolt fényképezőgépet Ausztriában, vagy Angliában nyereséggel lehet eladni.

Nem arányos az itáliai árak sem, különösen aránytalan a sör ára, még a borhoz képest is. A háború előtt egy liter sör ára körülbelül egy liter bor árának felelt meg, most a legolcsóbb bor árának is csak a felét teszi ki. Az eszpresszókré nemcsak a nyers kávé árához viszonyítva aránytalanul alacsony, hanem olcsóbb, mint bármelyik szomszédos országban, mert például Csehszlovákiában 1,70 cseh koronába, Ausztriában 3,10 schillingbe kerül. Ezeket az aránytalanságokat különböző ki részben ez az árintézkedés.

Nagyon indokolt volt az építőanyagok árának rendezése is.

Például egy családi ház áránban foglalt építőanyag költsége aránytalanul, körülbelül 30–35 százalékkal kevesebb volt, mint a háború előtt.

A téglák és a tetőcserepek ára sem állott egymással megfelelő arányban, emiatt a tetőcserepek termelését a gyárak háttérbe szorították.

Az árintézkedés a kormány arra is fel tudta használni, hogy elősegítse több jelenleg hiánycikknek számító áru termelésének növelését. Abban, hogy a parasztság nem kapott elegendő ekét, nem kis része volt a nem gazdaságos, veszteséges termelésnek. De ez a helyzet egyéb hiánycikkeknel is, például a kerékpáralkatrészeknél.

A kormány reméli, hogy az új árak kedvezően fogják üsztönözni a cikkek termelésének emelésére, s így idővel csökken a hiánycikkek száma is.

Több olyan cikknél, amelyből a kereskedelem nem tudta teljesen kielégíteni a keresletet, felütötte fejt a spekuláció. Egyes cikkekben a használt áruk ára meghaladta az új árucikk árát (fényképezőgép, motorkeverő stb.). Az árak felemelése hozzájárul az egységesebb árny kialakításához, a keresletet jobban hozzá igazítja a kínálatához, ezzel elősegíti a spekuláció letörését.

A kormány az árintézkedés során nagy figyelmet fordított arra, hogy az ne érintse, vagy legfeljebb egészen jelentéktelen mértékben érintse az átlagos és annál alacsonyabb keresetű dolgozókat. Ez már a cikk kijelölésében is megnyilvánul.

Az intézkedés árkilátásának több mint a fele az úgynevezett nagyértékű, egyéni, „beruházást” jelentő cikkekre (motorkeverő, villamosműhely, mezőgazdasági gépek, fényképezőgép, építőanyag stb.) esik. Ismeretes, hogy az átlagos, vagy annál alacsonyabb jövedelmű családok e cikkeket nem vagy csak alig vásárolják. Az intézkedés árkilátásának többi része a vendéglátóiparban jelentkezik. Itt is jelentékeny hányadot képvisel az I. osztályú és az osztályon felüli vendéglátóipari egységeknél történő árrendezés. Az ülfogyasztási díj és a zeneszolgáltatási felár is a reprezentatív egységeknél lett magasabb.

Az áremelés lényegében hozzájárul az árualap és a vásárlóerő egyensúlyának fenntartásához. Jelenlegi gazdasági helyzetünkben ez volt az egyik olyan kérdés, ami sürgős megoldásra várt. A Szovjetunió és a baráti országok jelentős segítséget nyújtottak. A termelés további emelkedése, a dolgozók növekvő termelési eredményei az egyensúlyt még inkább megszilárdítják.

A kirívó aránytalanságok megszüntetése, az árak rendezése egészségesebb, a fogyasztói kereslethez és a termelési érdekeltiséghez, valamint a jövedelmi viszonyokhoz sokkal jobban igazodó árszínvonalat eredményez.

Ennek hatását rövidesen érezhetjük.

Szükséges nyomatékosan hangsúlyozni azt is, hogy a gazdasági egyensúlynak áremelés útján történő helyreállítása nem a mi gazdasági politikánk irányelve.

Ezt a rendszabályt most az ellenforradalom által okozott gazdasági nehézségek kényszerítették ki.

Mi ezt átmeneti szükséges rossznak tekintjük.

KÉRDÉS: Hogyan hajtotta végre a kereskedelem a kormány intézkedését, ezzel kapcsolatban milyen problémák adódtak?

VÁLASZ: Az áremelést megelőző napon Budapest egyes részein és az ország néhány vidékén kisebb felvásárlásban jelentkező nyugtalanság nyilvánult meg. Ennek jórészt az volt az oka, hogy több helyen mindenféle hírek terjedtek el, amelyek egyes embereket megtévesztettek. Ennek következtében május 9-én több helyen a szokásos háztartási szükségletek meghaladó mennyiségben vásároltak cukrot és lisztet, néhány helyen zsírt és rizst is. Ugyanezen okból élénkebb vásárlás volt tapasztalható szövetfélelkől, néhány egyéb ruházati cikkből és nagyobb értékű rádiókból. Például a Keravill Vállalat Lenin körüli szaküzletében órák alatt 7 darab nagyértékű rádiót, zenegépet és televíziós készüléket adtak el, míg a múlt hét azonos napján 9 darabot. A határozat nyilvánosságra hozatala a különböző hírekre csattanós cáfolatot adott, és így szinte néhány óra alatt a legtöbb helyen helyreállt a vásárlási nyugalom. Továbbra is élénk maradt a kereslet az áremeléssel érintett cikkekben (motorkeverő, építőanyagok, palackos borok).

A kereskedelmi dolgozók ezúttal is gyorsan, felelősséget hajtották végre a kormányhatározatot. Zökkenő sehol sem volt. 10-én délelőtt az üzletek már az új árakon árusítottak.

A Belkereskedelmi Minisztérium nagy gondot fordított arra, hogy zavartalanul, jól szervezettel történjen az intézkedés végrehajtása.

Az ezzel kapcsolatos munkát mindvégig ellenőrizte, közvetlen segítséget nyújtott az egyes szervezetek.

Nagyon fontosnak tartom, hogy a vásárlókörzség is kísérelje figyelemmel a határozat végrehajtását, s ha valahol valami rendellenességet tapasztal, arról azonnal értesítse a tanácsot, vagy az állami kereskedelmi felügyeletet. Ez fontos feltétele annak, hogy a határozat végrehajtásában a kormány célkitűzései érvényre jussanak — fejezte be nyilatkozatát Tausz János elvtárs.

Vitakozás

Eredményes beszélgetésekkel tisztázódnak a problémák a Szegedi Pedagógiai Főiskolán

Tizenötven ültek a tanterem padjai között, fiúk és lányok. Velük szemben az frásztalán fekete hajú, fiatal tanár nő foglalt helyet. Csak látszat, hogy itt valamilyen szaktárgyból a tanítás tart.

A KISZ megalakításáról vitakoznak.

A fekete hajú nő a Szegedi Pedagógiai Főiskola pártszervezetét képviseli. Hallgatja.

a fiatalok véleményét.

A beszélgetés kötetlen. Most szabad a teremben a dohányzás is, és a füstfellegek eregetése közben az ifjú agyakban sűrűsödnek a gondolatok. Eppen akkor toppanok be, amikor egyikőjük ilyképp vélekedik.

Helyes, ha nálunk is lesz KISZ-szervezet, de ne olyan legyen, mint a DISZ volt.

Ez magukon múlik — jegyzi meg a tanár.

Néhányan elmondják, hogy a DISZ-ben náluk csak látszat-eredmények voltak, és valami mást akarnak. Mit? Itt egy kicsit elakad a vita, aztán elhangzik két kérdés.

Miért vettek részt a szegedi főiskolások is olyan aktívan az ellenforradalomban, s milyen gondolatokat ébreszt most a fiatalokban a Kommunista Ifjúsági Szövetség elnevezése? Feltartóztatatlannul megereged a szó, és

sok minden kiderül.

A MEFESZ-alakulások kezdődött a dolog — értékeli a helyzetet a padsor szélén ülő főiskolások. — Szervezeti szabályzatot dolgoztunk ki, összeállítottuk követeléseink pontjait. Mit is tudunk mi a múlt rosszából? 1944-ben 8 évesek voltunk és a népi demokráciában nevelkedtünk fel. Az újságok is hirdették ősök betűkkel a hibákat, mi sem jártunk bekötött szemmel. Voltak problémáink. Gyűléseztünk, tüntettünk, mentünk, vissza sem lehetett tartani bennünket. Az írók, költők kürtölték az igaz forradalmat, meg futárok jöttek le Pestről. Szombat helyről és hallottuk, hogy megkérdezték: a fegyveres harcot előkészítettük-e?

Fejést ugrottunk a hajkeverésbe — jegyzi meg egy másik főiskolások. — En nem voltam itt, október 22-én hazautaztam Egerbe, majd Pesten voltam. Láttam ott a vérengzést. Egy idős bácsi figyelmeztette az egyik akasztott ember körül álló csoportot, hogy azért jó volna meggondolni, mit tesznek. Csak ez kellett azoknak a striciknek, mert ők voltak ott a fő hangadók, nekimentek a tüpörödt emberkéknek, s ütöttek, verték.

De itt nem volt semmi Szegeden — szól közbe valaki.

Es például a vörös csillag leverése? — hangzik a megjegyzésre a kérdés. — Munkás-, parasztfiatalok vagyunk legnagyobb mértékben itt, a főiskolán, hát a nemzetköziség örök jelvénye miért volt útban nekünk?

Mi abban nem vettünk részt — szólunk többen közbe, aztán a tanár elvtársnő fűz a vitához

néhány gondolatot.

Az aprónak látszó jelenségekből nem vettük észre, hogy mi készül. Itt, nálunk is akadnak, akik kikérték maguknak, hogy elvtársnak szólítsuk. Tizenkét évvel a felszabadulás után. A hibák miatt tiltakoztak ellenem? Átlátszó dolog ez, — mégsem láttuk. Tavasszal a minisztériumban megígérték, hogy jogos kéréseinket teljesítik. Őszre nem lett belőle semmi. — ez is az ellenforradalomnak kedvezett. Most a napokban voltam Budapesten, a Jenő, meg a Kovács tárgyalásán, akik itt tanultak a főiskolán és röpcédulákat ragasztottak a városban. Ezek a

SVEJK c. regényünk folytatása — anyagtörődés miatt — mai számunkból kimaradt.

fiúk mindenféle zagyasággal védekeznek. Ezért mi, nevelők is felelősek vagyunk.

Nem vitás, ma már tisztában látunk — kapcsolódik az elvtársnő szavaihoz az egyik hallgató. — De még mindig nincs teljes világosság a diákokonyákban. Erről még sokat,

sokszor kell beszélünk.

Ugy gondolom, a KISZ-nek ma éppen az lenne az egyik feladata, hogy a fejetetejére állított fiatalok gondolkodását a talpukra helyezze. Aztán lehet szórakozni, és megtaláljuk, mit tegyünk.

Igen, és nem papíron kell a szövetség tagjának lenni, hanem kommunista hő méltóan viselkedjünk, tanuljunk, dolgozzunk a szervezeti életben — folytatja lelkesen, talpraesett szavakkal egy másik fiatal. Nekem az imponál éppen, hogy ilyen határozott neve van a szövetségnek. Aki nem akar kommunista lenni, az nem lép be a KISZ-be.

Beszélgetés a munkásmozgalom régi harcosainak szegedi klubjában

Tegnap, szombaton délután 5 órakor benépesedett a Kálvin téri párházban a munkásmozgalom régi harcosainak klubja. A famunkások, a munkásmozgalom veteránjai, fiatalok és érdeklődők gyűltek össze, hogy elbeszélgessenek, s ismertessék a régi küzdelmek emlékeit.

A régi harcosok felelevenít-

Nem erőszakolja senki. Hívjunk össze egy alakuló gyűlést, és egyenként vegyük fel a fiatalokat. És dolgozzunk is mi, csak

több bizalmat kérünk

a párt harcosaitól, még ha olykor tévedünk is. Érvekkel meg lehet győzni a még ma is botorlókat. S be akarunk kapcsolódni minden megmozdulásba. Lássák, hogy a KISZ él, dolgozik. Mindjárt kérni is szeretnénk. Segítse elő a pártszervezet, hogy a harmadéveseknek ne legyen olyan rövid idő a vizsgákra való felkészüléshez.

A kérdés teljesítését megvizsgálja a pártszervezet — ígérte meg jelenlévő képviselője. A vitakozásnak pedig lassan vége. A fiatalok megállapodnak abban, hogy megalakítják a KISZ-t a főiskolán kommunista fiatalból. A szó igaz, nemes értelmében.

Markovits Tibor

Új törvény a szovjet ipari és építőipari igazgatás további tökéletesítésére

Moszkva (MTI). A TASZSZ ismerteti a szovjet ipari és építőipari igazgatás szervezetének további tökéletesítéséről szóló törvényt, amelyet a Legfelső Tanács pénzügyi ülésén fogadott el.

A törvény bevezetésében rámutat arra, hogy az iparigazgatás szervezeti tökéletesítése nagy jelentőségű a kommunista építés feladatainak sikeres megoldása szempontjából. E kérdés országos vitája azt mutatta, hogy a törvényben intézkedéseket egyöntetűen támogatja és helyesli a Szovjetunió minden népe.

A törvény a továbbiakban átfogó képet ad a Szovjetunió gazdasági fejlődésének eredményeiről, és hangsúlyozza, hogy ezek az eredmények a tervgazdálkodás és a központosított gazdasági vezetés lenini elveinek páratlan életerejét tanúsítják. A népgazdaság rohamos fejlődése, a hatalmas szocialista ipar létrejötte,

a szövetséges és autonóm köztársaságokban folyó hatalmas arányú építkezés azonban szükségessé teszi a vezetés közelebbvitelét a termeléshez, az ipari vállalatokhoz és az építkezésekhez.

Az iparigazgatás tökéletesítéséről szóló törvény rendelkezései 21 cikkelyből áll, és a főbb intézkedéseket tartalmazza.

A törvény kimondja, hogy a Szovjetunió Minisztertanácsának állami távlati tervezési bizottsága átalakul a Szovjetunió állami tervbizottságává.

Feladata lesz sokoldalúan tanulmányozni a népgazdaság szükségleteit, kidolgozni a folyó és távlati népgazdaságfejlesztési terveket, egységes központosított politikát érvényesíteni a legfontosabb népgazdasági ágak fejlesztésénél, és ennek alapján biztosítani a termelőerők helyes elhelyezését és valamennyi népgazdasági ág arányos fejlesztését.

Megszűnik a Szovjetunió állami gazdasági bizottsága, mivel feladatát a Szovjetunió és a szövetséges köztársaságok állami tervbizottsága fogja ellátni. Megszűnik a Szovjetunió Minisztertanácsának állami technikai bizottsága és megalakul a Szovjetunió Minisztertanácsának állami tudományos technikai bizottsága.

Hasonló bizottságok alakulnak a szövetséges köztársaságok minisztertanácsai, illetve szükség esetén a népgazdasági tanácsok keretében is.

A törvény értelmében a szövetséges köztársaságok minisztertanácsainak elnökei a jövőben tagjai lesznek a Szovjetunió Minisztertanácsának. Ugyancsak tagja lesz a Szovjetunió Minisztertanácsának az állami tudományos technikai bizottság elnöke és a Központi Statisztikai Hivatal vezetője is.

A tervbizottság elnökei-lyettesei és fontosabb osztályainak főnökei a minisztertanács elnökének előterjesztésére tagjai lehetnek az Sz. U. Minisztertanácsának.

A törvény utolsó cikkelye előírja, hogy az ipari és építőipari igazgatás szervezetének jelen törvényben részletezett átépítését 1957. július 1-ig kell végrehajtani.

A törvény 1957. május 10-én Moszkvában kelt, aláírták D. Korotcsenko, a Legfelső Tanács Elnökségének elnökhelyettese és M. Georgadze, a Legfelső Tanács Elnökségének titkára.

»Az ipari és az építőipari igazgatás szervezetének további tökéletesítéséről« szóló törvény elfogadása következtében a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elhatározta az alkotmány több módosítását és kiegészítését.

Többek között új szerkesztést kapott a 70. cikkely, amely a Szovjetunió Minisztertanácsának összetételéről szól.